

SECTORCOMITE XVIII
VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

protocol nr. 223.714

PROTOCOL HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN VAN 12
SEPTEMBER 2005 DIE GEVOERD WERDEN IN HET SECTORCOMITE XVIII VLAAMSE
GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

Over

Voorontwerp van decreet betreffende de eed van de personeelsleden
van de Vlaamse overheid

door de afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

vaste leden

1. de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse regering, voorzitter;
2. de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, ondervoorzitter;
3. de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening;

enerzijds,

en de afvaardigingen van de drie representatieve vakbonden:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:
de heer Hilaire Berckmans
- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten die onder meer de Christelijke Centrale van de Openbare Diensten en de ACV-Transport en Communicatie groepeerd, vertegenwoordigd door:
mevrouw Ann Vermorgen
- het Vrij Syndicaat van het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:
de heer Jos Mermans

anderzijds,

Werd een éénparig akkoord afgesloten over bijgaand voorontwerp van decreet betreffende de eed van de personeelsleden van de Vlaamse overheid

Bijgaand document maakt integraal deel uit van dit protocol.

Brussel, **13-09-2005**

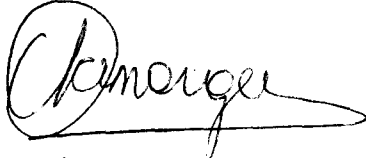
DE AFVAARDIGING VAN DE
REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

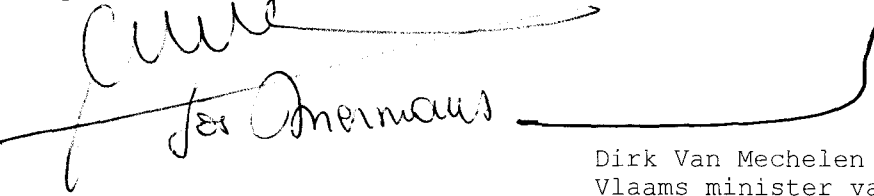
Willem Berdenmans

Voor de Federatie van de Chris-
telijke Syndicaten der Openbare
Diensten

ANN VERMORGEN

Voor het Vrij Syndicaat van het
Openbaar Ambt

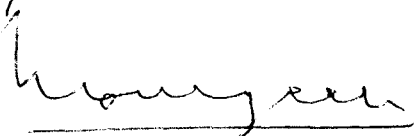
Dirk Van Mechelen

DE AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID

De Voorzitter,

Yves Leterme
Minister-president van de Vlaamse regering

Geert Bourgeois
Vlaams minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en
Toerisme

Dirk Van Mechelen
Vlaams minister van Financiën en
Begroting en Ruimtelijke Ordening

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende de eed van de personeelsleden van de Vlaamse overheid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder publiekrechtelijke rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest:

- 1° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
- 2° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
- 3° de strategische adviesraden;
- 4° de Vlaamse openbare instellingen.

Art. 3. Bij hun indiensttreding leggen de personeelsleden van de Vlaamse ministeries en van de publiekrechtelijke rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest de volgende eed af: "Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt trouw na te komen."

Art. 4. Het decreet van 20 juli 1831 betreffende de eedaflegging bij de aanvang der grondwettelijke vertegenwoordigende monarchie wordt opgeheven voor de personeelsleden, vermeld in artikel 3.

Art. 5. Dit decreet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid,
Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende de eed van de personeelsleden van de Vlaamse overheid

MEMORIE VAN TOELICHTING,

Dames en heren,

1. Doel en inhoud van het voorontwerp van decreet

Het voorontwerp van decreet strekt ertoe een nieuwe eedformule in te voeren voor al de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering en voor de personeelsleden van de publiekrechtelijke overheidsinstellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, zoals onder meer de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de Vlaamse openbare instellingen.

Voor de statutaire personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering geldt momenteel nog de eedformule van artikel 2 van het decreet van 20 juli 1831, die verplicht tot getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en aan de wetten van het Belgische volk. Het afleggen van deze eedformule wordt echter als belemmerend ervaren door bepaalde personeelsleden en de bepalingen ervan voldoen ook niet langer aan de constitutionele realiteit. Zo worden de personeelsleden van de Vlaamse overheid verplicht om gehoorzaamheid te zweren aan de wetten, maar niet aan decreten die ze dagelijks moeten uitvoeren. Tevens moeten zij getrouwheid aan de Koning zweren, terwijl er geen enkele gezags- of andere band meer is tussen de Koning, enerzijds, en het personeel van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest anderzijds. Weliswaar wordt ter zake voorgehouden dat de "wetten" in ruime zin moeten worden begrepen en dat ook de vermelding van de Koning" niet verwijst naar enige gezagsrelatie maar enkel "als een belofte van loyaliteit tegenover de politieke gemeenschap waarvan de Koning de personificatie is". Zulke juridische finesses gaan echter volledig voorbij aan de symboolwaarde die kleeft aan het gebruik van bepaalde termen en de wijze waarop deze in de praktijk worden ervaren. Het is daarom noodzakelijk om de eedformule algemener en objectiever te formuleren in de zin dat de personeelsleden via de eed zweren de verplichtingen van hun ambt trouw na te komen.

2. Bevoegdheid van de decreetgever

De bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever voor het vaststellen van de eedformule voor de personeelsleden van de administratie van de Vlaamse regering en van de rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest is gesteund op de autonomie van de Vlaamse overheid om haar eigen instellingen te regelen, zoals die onder meer wordt bevestigd in de artikelen 9 en 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 192 van de Grondwet bepaalt: " Geen eed kan worden opgelegd dan krachtens de wet. Deze stelt de formule vast." Sinds de wijziging van artikel 19 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bij bijzondere wet van 13 juli 2001, staat vast dat artikel 192 van de Grondwet enkel betrekking heeft op de verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht en dus geen grondwettelijk bevoegdheidsvoorbehoud voor de federale overheid bevat.

Artikel 87, §2, tweede lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980¹⁾ bevat wel nog dergelijk bevoegdheidsvoorbehoud. Dit bevoegdheidsvoorbehoud geldt enkel voor de ambtenaren van de diensten van de Vlaamse regering en dus niet voor o.m. de contractuele personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering, voor de personeelsleden van de instellingen die afhangen van de Vlaamse overheid, voor personeelsleden van de lokale besturen of personeelsleden met een specifiek statuut, zoals de personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs of de Vlaamse ombudsman.

De rechtsleer heeft reeds benadrukt dat voor die onderscheiden behandeling geen objectieve en redelijke verantwoording bestaat (cfr. WEEKERS, B., "Personeel en Organisatie" in *De bevoegdheidsverdeling in het federale België*, dl.13, Brugge, Die Keure, 2003, 43). Er valt inderdaad niet te verantwoorden waarom een federale eed-regeling zou vereist zijn voor de personeelsleden van de diensten van de regeringen van de Gemeenschappen en Gewesten (na BBB: de departementen en de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid) terwijl ze niet nodig is voor personeelsleden van hun instellingen en evenmin voor de andere overheden. Het federale bevoegdheidsvoorbehoud van artikel 87, §2, tweede lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is dan ook in strijd met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel en de decreetgever mag er geen rekening mee houden. Ook voor het vaststellen van de eedformule van de statutaire personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering is de Vlaamse decreetgever derhalve onverkort bevoegd.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Conform artikel 19, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vermeldt dit artikel dat het voorontwerp van decreet een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid regelt.

Artikel 2

Onder publiekrechtelijke rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest wordt verstaan: de IVA's met rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk vormgegeven EVA's, de strategische adviesraden en de Vlaamse openbare instellingen (vb. de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs).

De privaatrechtelijk vormgegeven EVA's worden niet opgenomen in het toepassingsgebied. Volgens het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 bepaalt de Vlaamse regering de rechtspositieregeling van het personeel van de departementen, de IVA's en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, maar niet van de privaatrechtelijke EVA's.

¹ Artikel 87, §2, tweede lid bepaalt: Het [personeel van de administratie] legt de eed af overeenkomstig de wettelijke bepalingen, in handen van de overheid die de Regering daartoe aanwijst.

Artikel 3

De eedformule wordt algemener en objectiever geformuleerd in de zin dat de personeelsleden via de eed zweren de verplichtingen van hun ambt trouw na te komen. Tegelijkertijd draagt de nieuwe eedformule bij tot eenvormigheid voor alle overheden die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ressorteren. De nieuwe eedformule is immers analoog aan de formule voor de mandatarissen van de OCMW's en is identiek aan de eedformule die het gemeente- en (ontwerp-)provinciedecreet invoeren voor de lokale mandatarissen en personeelsleden.

De bevoegde overheid, waartegenover de personeelsleden de eed afleggen, wordt aangewezen in de rechtspositieregeling van het personeel. Zowel contractuele als statutaire personeelsleden van de Vlaamse overheid ressorteren onder het toepassingsgebied van voorliggend voorontwerp van decreet. De invoering van de eed voor de contractuele personeelsleden is in overeenstemming met de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en houdt geen verzwaring in van de verplichtingen van de contractuele personeelsleden, die op grond van artikel 17, 1° van voormelde wet reeds de plicht hebben om hun werk zorgvuldig, eerlijk en nauwkeurig te verrichten, op de tijd, plaats en wijze zoals is overeengekomen.

Artikel 4

Het decreet van 1831 betreffende de eedaflegging bij de aanvang der grondwettelijke vertegenwoordigende monarchie wordt opgeheven. De bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever voor het vaststellen van de eedformule voor de personeelsleden van de administratie van de Vlaamse regering en van de rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest is gesteund op de autonomie van de Vlaamse overheid om haar eigen instellingen te regelen, zoals die onder meer wordt bevestigd in de artikelen 9 en 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Van enige aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid is ter zake niet langer sprake.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt de datum van inwerkingtreding van de nieuwe eedformule, nl. de dag van bekendmaking van onderhavig decreet in het Belgisch Staatsblad.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid,
Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

